

laaja kohderaportti
Keski-Suomen museo
Muuramen modernin rakennusperinnön inventointi 2012

MUURAME
MUURAME
KYLÄNLAHDEN PÄIVÄKOTI JA NUUTTILA

Kylänlahden päiväkodin pihaa. Puuston siimeksessä näkyy Nuuttila. (Virpi Myllykoski 26.1.2012)

---

id: 204552
kunta: Muurame
kylä: Muurame
kiinteistötunnus: 500-402-162-8
sijainti: Virastotie 12-13
tyyppi: opetus ja koulutus
ajoitus: 1975-1994
ajoitusseleite: Kylänlahden päiväkoti 1984, Nisulan tila syntynyt 1720
arvotus: paikallisesti arvokas
inventoija: Virpi Myllykoski

inventointipvm: 04.04.2012

kuvaus:

Vuonna 1984 valmistunut Kylänlahden päiväkotijohde sijaitsee Muuramen keskustassa Virastotien loppupäässä. Sen ympäristössä on muita sosiaalialan rakennuksia, kuten terveyskeskus, vanha kunnalliskoti vanhustenpalveluasuntoineen ja vähän kauempana uusi säätiön ylläpitämä vanhusten palvelutalo. Lisäksi ympärillä on rivi- ja kerrostaloasutusta. Tiloissa toimii nykyään yksityinen Aurinkolahti –niminen päiväkotijohde, joka tarjoaa päivä-, ilta- ja vuoroohitoa. Lisäksi päivähoitotoimintaa on päiväkodin vieressä sijaitsevassa vanhassa Nisulan talossa. Rakennusten alueet on aidattu valkokeltaisella puuaidalla. Asemakaavassa alue on osoitettu sosiaalisten rakennusten yleiseksi alueeksi.

historia:

Vanha Nuuttilan päärakennuksen tarkkaa rakentamisaikaa ei tiedetä, mutta itse Nuuttilan tila on lohkoitu 1700-luvulla. Siten se muodostaa paikalle pitkän historiallisen jatkumon.

Lasten julkinen päivähoito puolestaan alkoi kehittyä 1970-luvun alussa, kun säädettiin päivähoitolaki vuonna 1973 ja pienten lapsien äidit alkoivat yhä enenevässä määrin käydä ansiotöissä. Lain myötä Muuramen kunta alkoi kiinnittää erityistä huomiota lasten päivähoitojärjestämiseen. Jo edellisenä vuonna asetettu toimikunta tutki lasten päivähoitotilannetta ja se teki esityksen, että työväenopisto alkaisi kouluttaa perhepäivähoitajia. Vuonna 1973 laadittiin myös ensimmäinen kunnallinen päivähoitojärjestämisen 5-vuotissuunnitelma. Kinkomaalla aloitti päiväkotijohde toimintansa jo vuonna 1977 jo olemassa olevissa tiloissa, ja kaksi vuotta myöhemmin alettiin puuhata päiväkotia myös keskustaan. Tätä varten asetettiin työryhmä. Rakennuslupaa päiväkodille haettiin vuonna 1981, ja rakennus valmistui kolme vuotta myöhemmin. Seuraavan vuosikymmenen lopussa otettiin myös Nuuttila päivähoitojärjestämiseen käyttöön.

arviointi:

Kohde on paikallishistoriallisesti arvokas väkiluvultaan lapsivoittoisen Muuramen kunnan ensimmäisenä rakennettuna päiväkotirakennuksena. Lisäksi se on myös ilmentymä julkisen päivähoitojärjestämisen alkamisesta ja päivähoitolain säätämisestä kymmenen vuotta aikaisemmin. Nuuttila puolestaan edustaa keskustan vanhinta asuinrakennuskantaa, joten se tuo kohteeseen historiallista kerroksellisuutta. Kokonaisuus on myös maisemallisesti tärkeällä paikalla.

lähteet:

Aurinkolahden ja Nuuttilan inventointitiedot

Jouko Kajanoja: Lasten päivähoito investointina. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki 1999.

http://www.vatt.fi/file/vatt_publication_pdf/t50.pdf (16.3.2012)

KYLÄNLAHDEN PÄIVÄKOTI

id: 305790
rakennustunnus: 500-402-162-8
rakennustyyppi: koulu- ja opetusrakennukset
alkup. käyttö: 231 lasten päiväkodit
nyk. käyttö: 231 lasten päiväkodit
ajoitus: 1984
suunnittelija: Rakennusarkkitehti Mikko Lintula
kerrosluku: 1
perustus: Betoni
runko: puu
vuoraus: Tiili/lauta
ulkoväri: tumma/valkoinen
kattomuoto: harjakatto
kate: ei täytetty
ikkunat: Moniruutuiset

kuvaus:

Päiväkotirakennus on harjakattoinen ja monimuotoinen rakennus, jonka eri osat ovat kuitenkin suorakulmaisen mallisia. Pääjulkisivun puolella eri massa muodostavat U-kirjaimen muodossa pienen sisäpihan, jonka edessä sijaitsevat lasten leikkiväliseinät. Myös talon takana sijaitsee lasten leikkikenttä ja pihavarasto. U-kirjaimen muotoon järjestäytyneestä massasta erkanee myös itään päin rakennussiipi, jossa sijaitsee keittiötilat. Muuten rakennus on jaettu varsin pieniin tiloihin, joilla on oma käyttötarkoituksensa. Rakennuksesta löytyy niin leikki- ja lepo huoneita, ryhmähuoneita, vesileikkihuone, vaunuvarasto, kuraeteiset, pesutilat sekä erilaisia varasto- ja toimistotiloja.

Rakennusarkkitehti Mikko Lintulan suunnitteleman rakennus on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Sokkeli on vaaleaksi maalattua betonipintaa ja punatiilipintaisia julkisivuja rytmittävät erikokoiset,

valkoiset puitteet omaavat ruutuikkunat. Ikkunoiden ruudutus on varsin isoa, ja ruutujen lukumäärä vaihtelee eri ikkunoissa. Rakennuksen julkisivujen yläosat ja päätykolmiot on vuorattu valkoiseksi maalatulla ja vaakasuuntaisella laudoituksella. Rakennuksen katto on ruskean värinen. Piirustusten mukaan se olisi betonikattotiili, mutta lumen vuoksi tätä oli hankala todentaa.

Rakennesuunnitelmat rakennukseen on tehnyt Insinööritoimisto Mikko Rajaniemi Oy. Rakennuksen kantavaa runkoa on hankala päätellä rakennuspiirustuksista. Eristämiseen on käytetty kuitenkin mineraalivillaa, ja rakenteeseen on lisätty höyrynsulku.

historia:

Rakennuslupaa rakennukselle on haettu vuonna 1981, mutta sen rakentamista on suunniteltu jo 1970-luvun puolelta lähtien. Päiväkotirakennus valmistui vuonna 1984. Myös piha-alueelle laadittiin istutussuunnitelma. Rakennuslupa-arkiston mukaan siihen ei ole tehty muutoksia tämän jälkeen; rakennuslupia ei ainakaan löytynyt.

Rakennusluvan yhteydessä olevissa piirustuksissa rakennuksessa ei ole kuitenkaan lännenpuoleista siipeä. Edellä mainitun seikan vuoksi ei voi sanoa, onko rakennus rakennettu heti nykyisen kokoiseksi vai onko sitä laajennettu myöhemmin. Piirustuksissa näkyy kuitenkin mahdollisen laajennusosan rajat. Lisäksi rakennukseen on alun perin suunniteltu punaiset metalliovet, jotka ovat nyt vaaleat. Tätäkään muutosta ei voida kohdistaa itse rakennusajalle tai mahdollisiin myöhempisiin muutoksiin.

arviointi:

Rakennus edustaa 1980-luvun päiväkotirakentamista, jossa tyypillisinä arkkitehtuurin piirteinä on punatiilen käyttö julkisivuissa ja romanttinen ikkunajako. Lisäksi rakennuksen pohjakaavan ja huonetilojen jakaminen erilaisiin lasten tarvitsemiin toimintojen kesken on tyypillistä juuri päiväkotiarkkitehtuurille. Myös lain määräämät ryhmäkoot aiheuttavat rakennukseen useamman ryhmä-, leikki- ja lepohuoneen, kun lapset jaetaan ryhmiin. Rakennus on myös paikallishistoriallisesti arvokas väkiluvultaan lapsivoittoisen Muuramen kunnan ensimmäisenä rakennettuna päiväkotirakennuksena.

lähteet:

Muuramen kunnan arkisto, rakennusluvut 76/81
Muuramen kunnan rakennusvalvonta, kiinteistörekisterit

NUUTTILA

id: 305791
rakennustunnus: 500-402-162-8
rakennustyyppi: asuinrakennukset
alkup. käyttö: ei täytetty
nyk. käyttö: 231 lasten päiväkodit
ajoitus: Nuuttilan tila syntynyt 1720, rakennusaika ei tiedossa.
suunnittelija: ei täytetty
kerrosluku: 1 ½
perustus: Luonnonkivi
runko: Hirsi
vuoraus: Vaakasuuntainen lautaverhous
ulkoväri: vaalea, listoitukset kellertävät
kattomuoto: harjakatto
kate: ei täytetty
ikkunat: T-ikkunat

kuvaus:

Nuuttila on yksi harvoja Muuramen keskustassa säilyneistä vanhan asutuksen hirsitaloista. Rakennuksen väriyty (vaalea/kellertävät listat), voimakkaat listoitukset ja T-ikkunat viittaavat uusrenessanssiin. Rakennus on kuitenkin varmasti käynyt läpi useampia julkisivumuutoksia, joten ulkonäön perusteella ei voida sanoa rakentamisvuotta. Räystäiden alaosat on profiloitu voimakkaasti, ja myös ikkunoiden listoituksissa on voimakkaita kuvioiteja. Katteena talossa on musta peltikate, ja perustukset ovat 1980-luvulla olleet luonnonkivistä. Talon etujulkisivussa on 5-kulmainen kuisti, jossa on moniruutuiset ikkunat. Talon takanakin on yksinkertainen katettu avokuisti. Rakennuksen päädyssä ollut sisäänkäynti on purettu, ja pihamaalle on rakennettu uusi piharakennus. Vanha saunarakennus on vielä olemassa 1950-luvulla rakennetun kunnalliskodin takana. Nuuttila on nykyään päiväkotikäytössä, johon se muutettiin 1990-luvun lopussa. Siten se yhdistyy uudemman, 1980-luvun päiväkotirakennuksen kanssa yhdeksi kokonaisuudeksi. Onhan rakennusten ympäröimä piha-alue myös aidattu yhtenäisesti samanlaisella aidalla. Muuten rakennusten ympärillä on Muuramen terveyskeskus, takana vanha kunnalliskoti ja pohjoispuolella rivitalo- ja kerrostaloasutusta.

historia:

Vuoden 1986 inventointikortin mukaan Ahvenlammin eli Kauppilan talosta erotettiin silloisen isännän veljelle Nuutti Erkinpojalle osatalo, jota kutsuttiin omistajansa mukaan Nuuttilaksi ja sijainti paikkansa mukaan Haapalahdeksi. (lähteenä käytetty Suur-Jämsän historiaa) Muuramen kirjan mukaan Heikkilä-Tapanin itäpuolella sijainnut Nuuttila on halottu 1645 Kauppilasta ja liitetty Mikkolasta lohkaistuun vävyn osaan. Ensimmäinen isäntä oli Nuutti Jaakonpoika (isä Jaakko Erkinpoika Kauppila). Kirjassa mainitaan myös Haapalahden olleen erotettu vuonna 1769 Nuuttilasta vävyllä, Erkki Tanelin pojalle. Vuoden 1986 inventointitiedon mukaan vuonna 1720 Haapalahdesta eli Nuuttilasta erotettiin toinen Nuuttila, joka ilmeisesti oli juuri tämä kohde. 1850-luvulla Muuramen kosken sähkölaitoksen osti P Wahl & Co. Nuuttilan päärakennus oli yhtiön metsänhoitajien asuntona. Vuonna 1909 Nuuttila joutui yrityskauppojen mukana A. Ahlström Oy:n omistukseen, mutta asuintoiminta jatkui Nuuttilassa aina 1940-luvulle asti.

Syyskuussa 1949 Muuramen kunnanvaltuusto teki päätöksen ostaa Nuuttilan tila A. Ahlström Oy:ltä kunnalliskodiksi. Tilan vanha päärakennus kunnostettiin tuolloin arkkitehti Paalasen laatimien piirustusten mukaisesti. Talo vihittiin kunnalliskodin käyttöön maaliskuussa 1951. Vanha Nuuttilan päärakennus ei kuitenkaan ollut oikein sopiva uuteen käyttöönsä, ja uutta kunnalliskotia alettiin rakentaa. Kunnalliskoti ehti toimia Nuuttilassa muutaman vuoden, kun uusi rakennustalo valmistui vuonna 1954. Nuuttila jäi tämän jälkeen mm. kansakoulukäyttöön ja 1970-luvulla siinä oli vuokra-asuntoja.

Vuonna 1986 inventointihetkellä talossa toimi työväenopisto ja osa huoneista oli kunnan vuokra-asuntoina. Talon kohtalo oli tuolloin epäselvä, koska se oli jäänyt vuoden 1976 asemakaavassa kävelytien alle. Talon kohtaloa mietittiin ja mm. siirtoa siis suunniteltiin. Rakennus kuitenkin säilyi paikoillaan ja se peruskorjattiin 1980-luvun lopussa rakennusarkkitehti Mikko Lintulan laatimien piirustuksin. Vuoden 1987 muutospiirustusten ja niihin liittyvän selvityksen mukaan rakennuksessa tehtiin seuraavia asioita: pohjoispäädyn 1-kerroksinen rakennusosa ja erillinen piharakennus purettiin, etujulkisivun vanha sisäänkäynti korvattiin puretusta osasta siirretyllä ikkunalla, pohjoispäähän tehtiin 2 uutta ikkunaa myös puretun osan ikkunoista, vanha alapohjarakenne purettiin ja uusittiin mineraalivillaeritein, vesikaton materiaali vaihdettiin punaisista kattotiilistä konesaumattuun peltiin, sokkeli tarkistettiin, julkisivut ja sisäpinnat maalattiin, lattioihin tuli muovimatot tai lautalattia ja välipohjiin ja seiniin kipsilevytyks.

Selityksen mukaan etufasadin lasikuistikin olisi purettu ja tehty uudelleen vanhaa mallia noudattaen. Seuraavan kerran rakennusta muutettiin 1990-luvun lopussa, kun kunta muutti rakennuksen päiväkodiksi vuoden 1997 suunnitelmien mukaisesti.

arviointi:

Nuuttilan vanhan päärakennus on paikallishistoriallisesti tärkeä rakennus, koska se edustaa vanhaa rakennuskantaa ja asuinmuotoa Muuramen keskustassa. Lisäksi sillä on historiallista merkitystä ensimmäisenä kunnalliskotina. Myös nykyinen päiväkotikäyttö tuo rakennukselle historiallista merkitystä: lapsiluvun ja Muuramen kasvaessa rakennus on otettu nykyiseen käyttöönsä. Rakennus on myös rakennustaiteellisesti tärkeä, koska se edustaa kunnassa katoavaa, vähäistä vanhaa rakennuskulttuuria, vaikkakin sen alkuperäinen asu on hieman muuttunut. Rakennus sijaitsee myös maisemallisesti tärkeällä paikalla keskellä sosiaalialan rakennuskeskittymää, ja tuo siten historiallista kerroksellisuutta alueelle.

tutkimushistoria:

Kohde kuuluu vuoden 1986 kuntainventointiin.

lähteet:

Vuoden 1986 Inventointikortti nro 81 ja sen yhteydessä oleva materiaali

Suur-Jämsän historia 1, s 202.

Muuramen kirja, toimittanut Pekka Ruuskanen, 1989, s.683

Mehtola, Aaro, Muuramen kunnan 50-vuotis historiikki, 1972, s. 11–12, 34–35.